

Götene kommun

Granskning av årsredovisning 2018

Götene kommun

Inger Andersson, certifierad kommunal revisor

Rebecka Ärreman

Anton Melén

Sammanfattande bedömning

Vår samlade bedömning är att;

- årsredovisningen i allt väsentligt lämnar upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och ekonomiska ställning*
- årsredovisningens resultat är förenligt med fullmäktige mål för god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet.*
- med anledning av vad som anges i årsredovisningen verksamhetsmålen är delvis uppfyllda*
- räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande och årsredovisningen upprättad enligt god redovisningssed. Avvikelse sker då det gäller så kallad schablonersättning för flyktingar samt byggbonus.*

Uppdrag

PwC har på uppdrag av kommunens förtroendevalda revisorer granskat kommunens årsredovisning för 2018. Uppdraget är en obligatorisk del av revisionsplanen för år 2018.

Revisorerna har bland annat till uppgift att pröva om räkenskaperna är rättvisande. Inom ramen för denna uppgift bedöms om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lag om kommunal redovisning. Vidare ska revisorerna enligt kommunallagen 12:2 bedöma om resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om. Kommunen kan även ha egna riktlinjer för årsredovisningens upprättande som ska följas.

Enligt kommunallagen ska ett skriftligt utlåtande avseende god ekonomisk hushållning från revisorerna biläggas årsredovisningen. Detta sker inom ramen för upprättandet av revisionsberättelsen.

Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen är att ge kommunens revisorer ett underlag för sin bedömning om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om resultatet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat.

Granskningen ska besvara följande revisionsfrågor:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen?
- Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?
- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?

Ansvarig nämnd och revisionskriterier

Kommunstyrelsen (revisionsobjekt) är ansvarig för upprättandet av årsredovisningen som enligt 11 kap 21 § KL ska godkännas av kommunfullmäktige.

Granskningen av årsredovisningen innebär en bedömning av om rapporten följer:

- Kommunallagen (KL)
- Kommunal redovisningslag (KRL)
- Rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR) samt god redovisningssed i övrigt.
- Fullmäktigebeslut avseende god ekonomisk hushållning

Omfattning

Granskningen av årsredovisningen omfattar

- förvaltningsberättelse (inklusive drift- och investeringsredovisning)
- resultaträkning
- kassaflödesanalys
- balansräkning
- sammanställd redovisning

Bilagor och specifikationer till årsredovisningens olika delar har granskats.

Vi har även bedömt kommunens ekonomiska ställning och utveckling, efterlevnaden av balanskravet och om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål för god ekonomisk hushållning som fullmäktige beslutat om.

Granskning av resultatsammanställning för VA-verksamheten och renhållningsverksamheten omfattas inte av denna granskning.

Nämndernas rapportering till fullmäktige har granskats såsom den presenteras i årsredovisningen.

Avgränsning och metod

Granskningen har utförts enligt god revisionssed med utgångspunkt i utkast ”Vägledning för redovisningsrevision i kommuner och landsting” från Sveriges kommunala yrkesrevisorer (SKYREV).

Vår granskning omfattar inte intern kontroll i system och rutiner som genererar underlag till den finansiella rapporteringen.

Granskningen har planerats och genomförts ur ett väsentlighets- och riskperspektiv för att i rimlig grad kunna bedöma om årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild. Med rättvisande bild menas att årsredovisningen inte innehåller fel som påverkar resultat och ställning eller tilläggsupplysningar på ett sätt som kan leda till ett felaktigt beslutsfattande. Granskningen omfattar därför att bedöma ett urval av underlagen för den information som ingår i årsredovisningen.

Vår granskning och våra synpunkter baseras på det utkast till årsredovisning som presenterades 2019-03-03 och sedan även till viss del 2019-03-22. Kommunstyrelsen fastställer årsredovisningen 2019-04-03 och fullmäktige behandlar årsredovisningen 2019-04-29.

Rapportens innehåll har sakgranskats av ekonomichef och redovisningsansvarig.

Krav på förvaltningsberättelse kapitel 4 i KRL

En översikt över utvecklingen i kommunen, § 1

Väsentliga händelser redovisas. Olika nyckeltal i en ekonomisk översikt över en femårsperiod anges inledningsvis. Framtidsperspektivet beskrivs dock sparsamt – sker företrädesvis i nämndsredovisningarna.

Andra förhållanden som är av betydelse för styrningen och uppföljningen av den kommunala verksamheten, § 1.5

Finns en miljöredovisning. Vidare finns en känslighetsanalys som visar påverkan på ekonomin vid olika procentuella förändringar.

Väsentliga personalförhållanden (bl a sjukfrånvaro) § 1a

Redovisas i enlighet med krav. Skett en minskning av sjukfrånvaron från 6,7 % 2017 till 5,8 % 2018. Vidare redovisas bland annat personalstruktur och jämställdhet.

Krav på förvaltningsberättelse kapitel 4 i KRL, forts **Samlad redovisning av investeringsverksamheten § 2**

Redovisas i enlighet med krav. Investeringsbudgeten uppgår totalt till 83 mnkr, inklusive ombudgeteringar från 2017 med 31,4 mnkr. Utfallet i delårsrapporten uppgick till 22,2 mnkr, 22 %. Utnyttjande för hela året prognostiserades till 40,4 mnkr. Slutligt utfall blev 34,4 mnkr, det vill säga lite drygt 41 %. Kommentarer finns i anslutning till investeringsredovisningen samt i nämndsredovisningarna. Det finns en särskild redovisning där större fleråriga projekt redovisas med prognos för färdigställande och total investeringsutgift. Fördelaktigt nog finns en separat redovisning om beviljat bidrag från Boverket avseende upprustning av utemiljö på förskolor och skolor.

Förhållandet mellan utfallet och den fastställda budgeten för den löpande verksamheten § 3

Svarar mot lagkrav. Sambandet med resultaträkningen framgår. Kommentarer finns i anslutning till driftsredovisningen samt i nämndsredovisningarna. Nämnderna visar totalt en positiv avvikelse med 17,3 mnkr att jämföra med de 3,1 mnkr som prognostiserades i delårsrapporten. Avvikelserna kan i princip i sin helhet hänföras till Socialnämnden, 8,4 mnkr och Kommunstyrelsen drygt 5 mnkr.

Krav på förvaltningsberättelse kapitel 4 i KRL, forts

Årets resultat efter balanskravsjusteringar samt detta resultat med justering av förändring av resultatutjämningsreserven § 3a

Årets resultat uppgår till 31,7 mnkr. Det finns inga realisationsvinster att exkludera, varför 31,7 mnkr utgör resultat efter balanskravsjustering.. Det finns inte något underskott från tidigare år att återställa. Resultatet möjliggör ökning av resultatutjämningsreserven med 24,3 mnkr, vilken nu uppgår till 33,8 mnkr.

Utvärdering av den ekonomiska ställningen, § 5

Framgår, men kan lämpligen kompletteras med framtida utmaningar.

Upplysning om pensionsmedel RKR 7:1

Redovisas i stort. Uppgift om återlånade medel saknas.

Gemensam förvaltningsberättelse, RKR 8:2

Finns en finansiell analys av kommunen och dess helägda bolag. För att följa kraven enligt RKR 8.2 kan analysen utvecklas mer avseende bolagens verksamhetsdelar.

Krav på förvaltningsberättelse kapitel 4 i KRL, forts

Utvärdering av om målen för god ekonomisk hushållning har uppnåtts och följts § 5 ur ett finansiellt perspektiv

Finansiella mål enligt budget 2018 verksamhetsplan 2019-2020.

- **Kommunens resultat ska vara minst 2 % av skatteintäkter och statsbidrag för varje treårsperiod. Resultatet ska vara minst 0,5 % av skatteintäkter och statsbidrag för varje enskilt år.**

Utfall: Skatter och generella statsbidrag uppgår till 743,6 mnkr. 2 % kräver ett resultat om 14,9 mnkr. Årets resultat uppgår till 31,7 mnkr, det vill säga drygt 4,3 %.

För treårsperioden 2016-2018 uppgår skatter och generella statsbidrag till 2 166,7 mnkr och det samlade resultatet till 57,1 mnkr, vilket ger en procentsats om drygt 2,6 %.

Målet uppnås för 2018.

Målet uppnås även för treårsperioden 2016-2018.

Krav på förvaltningsberättelse kapitel 4 i KRL, forts

- **Målsättningen är att kommunen på lång sikt ska nå en soliditet på 30 %. För att nå detta långsiktiga mål behöver soliditeten öka varje år som kortsiktigt delmål.**

Vid ingången av 2018 uppgick soliditeten till 16,1 %. Vid bokslut 2018 har soliditeten ökat till 20,7 %.

Delmålet uppnås för 2018.

- **Den samlade soliditeten för kommunen tillsammans med helägda bolag ska vara oförändrad eller förbättrad.**

Vid ingången av 2018 uppgick soliditeten till 15,5 %. Vid bokslut 2018 har soliditeten ökat till 18,7 %.

Målet uppnås för 2018.

- **Skattesatsen ska som huvudregel hållas oförändrad eller sänkas. Undantag för denna regel är år med större verksamhetstillskott, då god ekonomisk hushållning uppnås även om skattesatsen har höjts.**

Målet uppnås för 2018.

Krav på förvaltningsberättelse kapitel 4 i KRL, forts

Utvärdering av om målen för god ekonomisk hushållning har uppnåtts och följts § 5 ur ett verksamhetsperspektiv

Fullmäktige har beslutat om sju strategiska mål. I årsredovisning 2018 redovisades nedan:

Målet är nått för nedanstående tre strategiska mål

- Götene kommun är en attraktiv arbetsgivare med ett tydligt ledarskap och stolta medarbetare.
- Götene kommun har ett socioekonomiskt perspektiv som främjar barn och unga vuxnas hälsa och det friska åldrandet.
- Götene kommun stödjer en god folkhälsoutveckling och förbättrad livskvalitet för kommunens invånare genom förebyggande och hälsofrämjande insatser i samverkan.

Krav på förvaltningsberättelse kapitel 4 i KRL, forts

Målet är nästan nått

- **Götene är ett tillgängligt samhälle för alla.**
- **Götene kommun arbetar för en hållbar tillväxt som gör att människor vill bo och verka här.**

På väg att nå målet

- **Götene kommuns medborgare har inflytande och delaktighet och får ett bemötande av högsta klass.**

Det är en bit kvar till målet är nått

- **Götene kommun är en klimat- och miljömedveten kommun.**

Med ledning av vad som anges i årsredovisningen har vi ingen avvikande uppfattning. Rent generellt saknar vi en samlad bedömning från Kommunstyrelsen sida huruvida Götene kommun har en god ekonomisk hushållning eller ej.

Nämndernas uppdrag från

Av KL 6:5 framgår att nämnderna ska redovisa till fullmäktige hur de fullgjort sina uppdrag och fullmäktige beslutar om omfattningen av redovisningen och formerna för den.

I avsnittet som inleds med ”Nämndredovisning” finns en redogörelse av nämndernas verksamhet. Kommentarer görs under olika rubriker som ”Verksamhet som ingår” och ”Ekonomiskt resultat”. Vidare anges mestadels även ”Viktiga händelser under året”, ”Nämndens uppdrag i budget 2018” och ”Framtiden”. Nytt för året är att det även finns en redovisning med rubriken ”Uppföljning verksamhetsmål”.

Vi bedömer att redovisningen fortsatt att förbättrats och blivit mer lättöverskådlig.

Resultaträkning, kap 5 i KRL

Resultaträkningens uppställning och innehåll – med undantag av nedanstående särskilt angivna poster – svarar mot kraven i KRL.

Årets resultat är positivt uppgår till 31,7 mnkr att jämföra med budget 7,5 mnkr. Resultatet medför en positiv avvikelse mot budget med 24,2 mnkr. Vi kan dock konstatera att nämnderna redovisar ett budgetöverskott om 18 mnkr.

Socialnämnden svarar för 10,6 mnkr och Kommunstyrelsen för 7,3 mnkr.

Däremot understiger skatteintäkterna budget med 3,3 mnkr.

Byggbonus om 1,9 mnkr – erhållen under 2018 – har inte intäktsförts, utan balanseras över till 2019. Däremot har byggbonus, erhållen under 2017, 0,4 mnkr, intäktsförts 2018. Förfarandet är en avvikelse mot god redovisningssed.

Ej nyttjat statsbidrag för kommunplacerade flyktingar, så kallad schablonersättning, har skuldbokförts och används för integrationsverksamhet även efter bidragsåret. I bokslut 2018 har 12,3 mnkr balanserats över till kommande år. Även detta förfarande är en avvikelse gentemot god redovisningssed.

Balansräkning, kap 6 i KRL

Balansräkningen uppställning och innehåll svarar mot kraven i KRL. Pågående investeringar kan dock med fördel särredovisas. bryter gentemot KRL och god redovisningssed i övrig på en del poster, företrädesvis:

Balansräkningen innehåller en avsättning avseende medel för statligt infrastrukturellt bidrag. Istället för att avsätta 1/25 som tidigare beslutats om så kostnadsbokfördes hela resterande belopp, 38,8 mnkr 2017.

Vi har noterat att aktieägartillskott beslutade 2013 respektive 2017 om totalt 7,5 mnkr återfinns bland kommunens kortfristiga skulder. En omklassificering till avsättningar bör ske då det är oklart när beloppet ska utbetalas.

Byggbonus, erhållen under 2018, har ej intäktsförts motsvarande 1,9 mnkr, utan balanseras över till 2019.

Ej nyttjat statsbidrag för kommunplacerade flyktingar, så kallad schablonersättning, har skuldbokförts och används för integrationsverksamhet även efter bidragsåret. I bokslut 2018 har 12,9 mnkr balanserats över till kommande år. Förfarandet är i strid mot god redovisningssed.

Götene kommun har en beloppsgräns om 0,1 mnkr avseende gränsdragning drift och investering. Beloppsgränsen avviker mot god redovisningssed.

Kassaflödesanalys, kap 7 i KRL samt RKR 16:2

Kassaflödesanalysen är uppställd enligt gällande rekommendation. Den omfattar tillräckligt med noter. Överensstämmelse med övriga delar av årsredovisningen finns.

Sammanställd redovisning, kap 8 i KRL

De sammanställda räkenskaperna är uppställda jämte kommunens räkenskaper och omfattar motsvarande noter.

RKR 8.2 följs inte fullt ut då det saknas uppgift om koncerninterna mellan-havanden.

Redovisningsprinciper och tilläggsupplysningar

Götene kommun följer i stort vad som anges i KRL och RKR´s rekommendationer samt i övrigt vad som kan betraktas som god redovisningssed.

RKR 13.2 Redovisning av hyres-/leasingavtal

Förteckning saknas, men arbete uppges pågå.

RKR 18 Intäkter

Ej nyttjat statsbidrag för kommunplacerade flyktingar, så kallad schablonersättning, har skuldbokförts och används för längre tid än två år.

Byggbonus, erhållen under innevarande år, intäktsförs inte utan balanseras över till nästkommande år.

Avstegen redovisas öppet. Resultatpåverkan upplyses dock inte om.

Revisionell bedömning

Vår samlade bedömning är att årsredovisningen i allt väsentligt är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed.

Vi bedömer att

- att årsredovisningen i allt väsentligt redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen. Utvärdering avseende den ekonomiska ställningen bör dock utvecklas för att mer svara mot lagstiftarens intentioner. Vi bedömer att förvaltningsberättelsen i huvudsak innehåller den information som ska ingå enligt lag om kommunal redovisning och god redovisningssed. Kommunen lever upp till kommunalagens krav på en ekonomi i balans. Resultatet för 2018 blev 31,7 mnkr. Vid avstämning mot balanskravet skall inga realisationsvinster exkluderas. Kommunen har inget tidigare negativt resultat att återställa.
- årets resultat är förenligt med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet.

Revisionell bedömning, forts

- med ledning av vad som framgår i årsredovisningen har vi ingen avvikande uppfattning avseende måluppfyllelsegraden för verksamhetsmålen. Årets resultat är delvis förenligt med god ekonomisk hushållning i ett verksamhetsperspektiv.
- räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande. Avvikelse sker dock då det gäller ej nyttjat statsbidrag för kommunplacerade flyktingar, så kallad schablonersättning. Ersättningen har skuldbokförts och används för längre tid än två år. Vidare intäktsförs inte årets byggbonus, utan den balanseras över till nästkommande år. Avstegen redovisas öppet. Resultatpåverkan upplyses dock inte om. Årsredovisningen är i övrigt upprättad enligt god redovisningssed.

Karlstad 2 april 2019

Lars Dahlin
Uppdragsledare

Inger Andersson
Projektledare